

FORRÁSKÖZLEMÉNYEK

FARKAS GYÖNGYI

A BUDAI POLGÁROK ÖNKÉNTES FELAJÁNLÁSA A FRANCIÁK ELLENI HÁBORÚHOZ

Az 1790-es évektől a Habsburg-ellenes függetlenségi mozgalmat vezető nemesség magatartásában változás figyelhető meg. Kisebb részük, a radikális értelmiség és az ellenzéki köznemesség, folytatta a harcot az uralkodó ház magyar politikája ellen. Küzdelmük a jakobinus mozgalomba torkollott.

A nemesség nagy többségénél viszont a francia forradalmi eseményektől, és azok terjedésétől való félelem az ellenzéki magatartásról való lemondáshoz, a következő évek fejleményei (a király szökése, majd elfogatása és kivégzése) pedig ahhoz a felismeréshez vezettek, hogy az uralkodó és a magyar rendek érdeke azonos: a forradalom elkerülése, ehhez pedig az egymás elleni harcot az összefogásnak és az egymás segítésének kell felváltania. Az 1792. március 27-i francia jegyzék, amelyben felszólítják az uralkodót, hogy bontsa fel a február 7-i porosz—osztrák szövetséget és szüntesse meg a hadikészülődést, valamint az április 20-i francia hadüzenet oda vezetett, hogy a megrettent nemesség a Habsburgok odaadó szövetségese lett. Ezt mutatja az 1792. május 20-i országgyűlés 6. törvénycikke, amelyben a Franciaország elleni háborúhoz segítséget ajánlanak, majd június 16-án 5000 újoncot, 100 lovaszt és 4 millió Ft hadisegélyt szavaznak meg a rendes adón felül.

Ennek a segítségnyújtásnak egyik példája a budai polgárok önkéntes felajánlása egy 1000 főből álló sereg eltartására a franciák elleni háborúhoz. Az irat a Hadtörténelmi Levéltár nemesi inszurrekciós gyűjteményének egyik érdekes darabja. (Jelzete: 1793/1.) A forrást betűhív átirásban adjuk közre:

HIVATAL
EGGY
EZER EMBERBÜL ALLÓ
SZABAD HADI KARNAK,
MAGYAR ORSZÁG
BUZGÓ POLGÁRAITÜL
ÖNNKINT AJÁNLANDÓ SEGEDELMEK
ÁLTAL VALÓ TARTÁSÁRA,
MÍG A FRANTZIÁK ELLEN ÁLLÓ
HADAKOZÁS TART.
BUDÁN,

Özvegy Landerer Katalin és Örökösseinek betűivel,
1793.

Egynéhány nevezetlen Austriai Hazafiak, és a Tsászári Királyi Residentiális Fő-várasnak, Bétsnek Lakossai valamint magokban, úgy ezer egyéb jámbor Polgár-társaikban nyilván érezték, hogy a Frantziáknak dühössége, mellyel ádázzattyokra egész Európát kényszeriteni akarják,

H I V A T A L

E G G Y

E Z E R E M B E R B Ū L A L L Ó
S Z A B A D H A D I K A R N A K ,

M A G Y A R O R S Z Á G

B U Z G Ó P O L G A R A I T Ū L
Ö N N K I N T A J A N L A N D Ó S E G E D E L M E K
Á L T A L V A L Ó

T A R T Á S Á R A ,

M I G A F R A N T Z I A K E L L E N A L L Ó
H A D A K O Z Á S T A R T

B U D Á N ,

Özvegy Landerer Katalin' és Örökölseinek betűivel,

1 7 9 3

minden jó gondolkozású Ferjfiúnak szívét szükségképpen fel-bosszontya. A mint, fájdalom! igaz-is, hogy ama Tsoport¹, mely a leg-gyalázatosabb fortélyok által Frantzia Országnak Törvény-szerzőivé tétetett, valamennyi köteleket, mellyekkel a polgári Társaság, a Természet, és JÉSZUSNAK SZENT RELIGYIÓJA² az embereket egymással öszve kaptsolák, dühös esztelenséggel széjjel szaggatta; és hogy semmiféle állapot előtte nem olly szent, hogy semmivé ne tegye, míhelyt haszon-keresettyének és bosszú-állásának, úgymint gonosz ügyekezeteiben fel-tett egyetlen tüzlyának, bár ha tsak messzinnen is, úttjában állana.

E nevezetlen Austriai Hazafiák jól észre vették tovább, hogy a Frantziák, rész szerint azért, hogy e dühösség a Történetíráásokban valaha ne tsak reájok magokra háríttasson, rész szerint pedig azt reménylvén, hogy mindenütt találjanak olly könnyen-gondolkodó polgárokat, kik az ő ádázattjokat, úgymint a személyeknek és birtokoknak minden bátorsága nélkül szűkölködő és tsak szemfényvesztés vagy gyermek-játék gyanánt fel-állított szabadságot és egyenlőséget, szinte olly kész-lelkűséggel, mint valaha Módi-leleményeiket, fel-vállalandgyák, valamennyi Nemzetekhez Emissáriusokat³ küldöttek; de hogy egyszersmind ezen Emissáriusok minden ki-telhető fáradságaik után semmi egyéb Követekre nem akadtak, hanem tsak egynéhány ollyanokra, kik semmire-valóságjuk által a romlásnak veszedelmére jutottak, és némelly zab elmésségű Fejekre, kik a szabadságot egyébbe helyeztetni nem tudgyák, hanem hogy fűrtt agyaikba ötlődő gondolattyaikat, bár melly oktalanok legyenek, tettzéseik szerint közre botsát-hassák, és a minden jó lelkű ember előtt szent Religyióval⁴ szájak íze szerint játszassanak.

Észre vették azután azt is, hogy a Frantziák, minekutánna reményekben meg-tsalatkoz-tanak, esztelen dühösségjekben annyira mentek, hogy a thronusoknak és az oltároknak ostrom-lására fegyverhöz fogtak; hogy örökös Királyoknak valamennyi Eleiktül és legregiebb Óseiktül szentséges gyanánt tisztelt thronussát hitetlenül le-rontották, sőt legjobb és legkegyesebb Királyoknak nemes véreben kegyetlenül meg is fűrdöttek; hogy valamennyi szomszéd és még távulabb lévő Nemzeteknek is, mellyek az ő Királyaiknak, vagy Helytartóiknak országlása alatt elejétül fogva szerentsésen éltek, és magokat a frantzia tündérkedésektül meg vakíttatni, és vizre vitetni nem hagyták, hadat üzentek; és hogy még ama Tartományokat is, mellyeknek rész szerint hitetlen, rész szerint pedig el-vakított Lakossai a frantzia fegyvereknek kedveztek, s mellyekbe ugyanerre nézve, úgymint a szabadságnak véltt védelmezői annyival könnyebben be-hatottak, fegyveres kézzel arra kényszerítették, hogy előbbeni Constitútiójokról⁵, melly alatt elejétül fogva boldogságban éltek, le-mondgyanak, és a mindent fel-dúló frantzia Anarchiát fel-vállallyák.

De az illyen Tartományok az ő el-követett esztelenségjéért súlyosan fizettek, s mellyek mindeddig győzedelmeink által vissza nem kerültenek, hasonló büntetéseket még súlyosabban viselik.

A hadakozásnak pusztító veszedelmei mindazáltal az ollyan Tartományokat is érték, mellyeknek Lakosi magokat el-tsábítani nem hagyták, és az országló Fejedelmeikhez való kötelességbéli hűségben állhatatosan meg-maradtak. És a pusztításnak szörnyűsége az efféle Tartományokat egészen meg-vesztegette volna, sőt innen még egyéb országokra is környöskörül el-terjedend vala, ha Ó TSÁSZÁRI, KIRÁLYI FELSEGE, LEGKEGYELMESEBB URUNK egész hadi erejét képtelen-nagy és majd nem elő-szerezhetetlen költségekkel egyéb örökös Tartományinak, és a Német Birodalomnak oltalmazására, s az ártatlanul vagy készakartva az Ellenségnek kezébe jutott népeknek meg-szabadítására nem fordította volna.

Béts várássának fellyebb említett nevezetlen és buzgó hazafiúsággal tellyes Lakosi a legérzékenyebb illetődéssel áldgyák az örök Gondviselést, hogy Felsőges Monarchájoknak legböltsebb rendelkezései által, személyeikre és javaikra nézve a legkívánatosabb bátorságban élnek. Iszonyodással emlékeznek ama gonosz lelkű Lázítókra, a kik okot adtanak arra, hogy sok ezeren, kik az ő haszonkeresettyeknek, és nyughatatlan átalokodottságjoknak szomorú áldozattyaivá lettek, a legvégső nyomorúságban senyvedgyenek.

Meg-ösmérték, de egyszersmind tselekedettel is meg-mutatták, melly szent légyen előttök ama kötelesség, hogy embertársaiknak javára, valamennyi egyesült Austriai Tartományoknak boldogságára, és a közönséges nyugodalomnak helyreállítására tellyes erejebül öszve segítse-nek; hogy ama Tsoportot, melly a társaságnak minden köteleit el-szaggatta, és a thronusokat az oltárokkal egygyütt ostromollya, semmivé tegyék, és hogy eképpen rajtok a meg-bántatott Királyi Felségért, mellynek igaz divattyát érezni nem méltók, bosszút állyanak.

El-tökéltették magokban, hogy önnkint ajánlandó segedelmekbül egy 1500 emberbül álló szabad hadi Kart ki-tartsanak, és erre való nézve önnkint való subscriptiót⁶ kezdettek. Kevés

1 Ebben az időben a girondisták voltak uralmon Franciaországban.

2 Vallás.

3 Követ.

4 L. a 2. sz. jegyzetet.

5 Alkotmány.

6 Alíírás.

üdő alatt Lichtenstein Károly Hertzeg Úrnak, Füllenbaum Ferdinánd Apellationális Tanátsnoknak⁷, Gerl József polgári Serfőzőnek, Biedermann Xaverius Ferentz polgári Posztoművesnek, és Wirth Ignácz udvari Ezüstművesnek önnkint való hazafiúi tehetős egybe-munkálkodások által sokan magokat legottan alá írták, de még többen tsak Ő Felségének helybehagyására várakoztak, hogy 1. Májusig 1793. e hazafiúi ügyekezethez egyesültt erővel össze álljanak, s ez által Felséges Monarchájoknak súlyos terhét meg-könnyebbitsek. Alkalmatosságot adott ez arra, hogy a hazafiúi ügyekezethet kezdete Ő Felségének alázatosan be-mutatattott, és vele született Tsászári Királyi érzékenységgel kegyelmesen helybe-is hagyatott. Így azután, hogy valamint a Bétsi ügy a többi Austriai hű Polgároknak kívánsággal buzgódozó várakozása meg-elégítettessen, a tizenöt száz emberből álló szabad hadi Karnak önnkint ajánlandó segedelmekből való tartására ki-tsináltt Plánum⁸, az Újságokba való iktatás által-is közönségesen ösméretessé tétetett. Alá írták magokat nem tsak Béts várossának Polgárai és polgári Tzéhei, s Austriának egyébbre szeiben fekvő Városok és Helységek, hanem az udvari és országlásbéli Tisztségek, és sokan az úri és vitéz Rendekből is, kik már ezelőtt is, mint valamelyik örökös Tartománynak Státussai⁹, önnkint való segedelmeket adtak; az ajánlott 1500 embernek száma kevés üdő alatt be-töltt, sőt még felül is haladatott; és így e nevezetlen Austriai Hazafiak, és valakik hasonló buzgósággal viseltetvén, e szabad hadi Karnak tartására össze segítettek, érzik már amaz édes gyönyörűséget, hogy gyermekeiknek, onokáiknak, és még legkésőbb maradvánnyaiknak is, az igaz hazafiúságnak ily jeles és örök emlékezetre méltó példáját hagyták légyen.

Így gondolkodtak, ezt érezték, és ezeket tselekedték a Tsászári Királyi Residentiális fő Városnak, Bétsnek buzgó Lakosi. Am de jöllehet ők a tizenöt száz emberből álló szabad hadi Karnak fizetése által meg-bizonyított hazafiúsággal a Budai Magyar Fő Városnak Polgárait az üdöre nézve meg-előzték légyen; ezek mindazáltal a hazafiúi buzgóságban, és FELSÉGES KIRÁLYLYOKHOZ való háladatosságjokban, hűségjekben, és szeretettyekben hozzájuk minden bizonytalansággal hasonló. Az egyesültt Austriai Birodalomban lévő és hazafiúsággal telyes Polgár-társaiknak azonban szíves és nyilvánvaló köszönetet mondanak ezen alkalmatossággal azért, hogy egy szabad hadi Karnak tartása által olly derék és követésre méltó példát mutattanak.

De a Budai Magyar Fő Városnak szintazon Polgárai is meg-botsáthatatlan igazságtalanságot követnének el egyéb Magyar Polgár-társaik és a többi szabad Királyi és Mező Városoknak Lakosi ellen, ha magoknak ezek előtt FELSÉGES KIRÁLYLYOKHOZ való hűségjekben és szeretettyekben legkisebb elsőséget tulajdonítani akarnának; valamint még ennél is nagyobb igazságtalanságba keverednének, ha szándékjuk oda menne, hogy az Ország Nagygyainak, és az érdemekkel tündöklő Nemességnek, kik magokat az által, hogy Királyiáikért véreket és javaikat fel-áldozták, mindenkor meg-külömböztették, felségesb és el-érhetetlen ügyekezeteikhez tsak messzérül is közelíteni akarjanak.

És valamint a fellyebb meg-nevezett Bétsi Lakosok, kik a subscriptiótt¹⁰ nem különben, mint a be-jöendő segedelmeknek fertály-esztendőnkint¹¹ való be-szedését és további kézbe-adását hazafiúi készséggel magokra vállalták, Bétsnek egyéb Lakosi előtt a hazafiúi buzgóságra nézve magoknak semmi legkisebb elsőséget nem tulajdonítanak; úgy ama Budai Polgárok-is, kik Országunk több jeles Nagygyainak önnkint való hazafiúi tehetős össze-munkálkodása mellett, a Budai Magyar Fő Városban egy ezer emberből álló szabad hadi Karnak tartására telyes-hasonló subscriptiótt¹² kezdettenek, úgymint: Magattí János, polgári Kalmár és Kereskedő a vízi városban Nr. 205. Nidermayer Xaverius Ferentz, polgári Átsmester, az Ország úttján lévő külső városban, (Landstrasse) Nr. 11. Gebhard Ferentz, polgári Kalmár a vízi városban Nr. 45. Antonovics Pál, Tabán nevezetű külső városnak mostani Görög Bírója, Tabánban Nr. 565. és Krauthann András, polgári Sütőmester, Tabánban Nr. 544. mindnyájan, mint a subscriptióknak¹³ Beszedői, végre pedig Pavianovich Ferentz, e Királyi Városban az Árváknak Gondviselője, a vízi városban Nr. 127., mint a fő Tabelláknak¹⁴ Elkészítője, és az alá-írtt segedelmeknek az idevaló Tsászári Királyi Kamarához Be-fizetője, tsak úgy nézik magokat, mint a többi Budai Lakosok, sőt, a mint bizonyosan reménylik, akármelly egyéb Magyar Városban, Mező-városban, és Helységben lakó valamennyi Polgár-társaik közönséges hazafiúi buzgóságjoknak szerszámjait; mivel Koronás Királyiokhoz való hűségjekben és szeretettyekben, minden ki-vétel nélkül, mindnyájan egyenlők lévén, tökéletesen hasonló készséggel buzgódoznak arra, hogy szintazon hűségjeknek és szeretettyeknek tehetős meg-bizonyítására semmi alkalmatosságot el ne mulassanak.

Ezen jó előmenetellel kezdett ügyekezettyeket be-mutatták ők mély alázatossággal Ő KI-

7 Feljebbviteli törvényszéki tanácsos.

8 Terv.

9 Rendjei.

10 L. a 6. sz. jegyzetet.

11 Negyedév.

12 L. a 6. sz. jegyzetet.

13 L. a. 12. sz. jegyzetet.

14 Táblázat.

RÁLYI HERTZEGSÉGÉNEK, MAGYAR ORSZÁG PALATINUSSÁNAK.¹⁵ ÉS Ő TSÁSZÁRI KIRÁLYI FELSÉGE, legkegyelmesebb Urunk ezen ő Királyi Hertzségétől Elejébe terjesztett subscriptiót¹⁶ nem tsak kegyelmesen helybe hagyta, hanem hogy buzgósággal folytatasson, különösen is ajánlotta; a miből egyszersmind értelmesen ki-tetszik, hogy Ő FELSÉGE e fellyebb említett mód szerint tartandó szabad hadi Karnak fel-állítását, a Magyar Aláíróknak dütsőségére, különböztető kegyességgel és minden bizonnal meg-engedi.

Ő Felségének ezen kegyelmes helybe-hagyása, melyre szabad Királyi Buda Várassának valamennyi hű és buzgó Lakosi sovárgó kívánsággal várakoztak, annyival inkább le-kötelezi a fellyebb említett Polgárokat, hogy e köz jóra tzelőző Plánumot¹⁷ közönségesen ösméretessé tegyék, és e hazafiúi ügyekezeten való részesüléssel nem tsak eggyenkint Budának, hanem a többi szabad Királyi, vagy Privilegyiáltt¹⁸ és Mező-városoknak Lakosít is, de kiváltképp (ha e Budai buzgó Hazafiak ezt egyébaránt tselekedni merészlehetik, az ŪRI és VITÉZ RENDEKET és eggyálttalyában ama nemes szívű Magyarokat meg-kínállyák, kik a köz boldogságnak elő-mozdítására tsupán tsak alkalmatosságot óhajtanak.

Nyilvánvaló lévén, hogy Magyar Országnak nemes lelkű Lakosi, a Rendnek, Nemzetnek és Religiónak¹⁹ minden külömbsege nélkül, még most is szintazon nagy-szívűséggel buzgódoznak, mellynek Őseleik annyi századoktól fogva mindenkor világos bizonyságait adták; kételkedni semmiképp nem lehet, hogy ők is, valamint Ausztriának buzgó Hazafiak, az önnkint való subscriptió²⁰ által több mint 1000 emberből álló szabad hadi Karnak tartására öszve segitendenek, és hogy amaz örökké fenn-maradandó jeleket, mellyekkel Őseleik az ő Királyiukhoz való meg-rémíthetetlen hűségjeket meg-bizonyították, a Magyar nemes-lelkűségnek és FELSÉGES KIRÁLYYOKHOZ való határatlan hűségjeknek és szeretettyeknek ezen új és dütsőséges jelével meg-szaporítani, és hazafiúi buzgóságoknak tehetősen vonzó példáját maradékaikra botsátáni fogják.

Ezen ügyekezeten Plánuma²¹ igen eggyüű²², és akár magányosan, akár társaságban kirekire fordítható; mivel a környilállások szerint akár nagyobb akár kissebb részeket könnyen fel-vállalhat. Úgy látszik tehát, hogy Magyar Ország nemes szívű és buzgó Lakosinak, kik abban részestlni kívánnak, minden bizonnal kedvét és akarattját töltyük, ha e Plánumot²³ egész foglalattýára nézve ide terjesztyük.

A PLÁNUM

Egy embernek esztendónkint való tartása általlyában véve 100 forintokra bötsültetik; mire nézve az eggy ezer embernek tartására szükséges summa egy esztendőben 100 000 forintra megy.

Hogy ezen esztendónkint való tartás annál bizonyosabb legyen, az alá-íráson kívül szükséges, hogy a segedelmek állandóképpen meg-határozottassanak, és hogy a meg-határozott rész fertály-esztendónkint²⁴ előre be-fizetessen.

Mivel kinekinek akarattýától függ, hogy magát egy vagy több embernek, vagy pedig egy fél, negyed, nyoltzad, vagy még kissebb résznek ki-tartására kötelezze, s mivel az így meg-nevezett részt vagy kiki maga, vagy társaságba állván többekkel viselheti; az efféle önnkint való segedelmet akármiképpen fel lehet osztani, tsak azután kiki meg-határozza: mennyit akar esztendónkint vagy magáért, vagy Társasága, Tzéhe, és Communitása²⁵ nevében fizetni, hogy az előre meg-teendő nyilvánvaló emlékeztetés után az ígért résznek be-szedése meg-történhessen.

Ezen ügyekezeten könnyebbségére a fellyebb említett hiteles²⁶ Budai Polgárok valamint a subscriptiót²⁷ úgy a fertály-esztendónkint²⁸ való beszedést és további által-adást is hazafiúi buzgósággal magokra vállalták; s mivel a letett pénzek a Budai Újságokban fertály-esztendónkint és nevezet szerint a Publicum²⁹ elejébe terjesztetnek, mindennemű Quietálás³⁰ szükségtelen

15 A nádor Sándor Lipót főhg. (1790—1795), a király I. Ferenc (1792—1835).

16 L. a 6. sz. jegyzetet.

17 L. a 8. sz. jegyzetet.

18 Kiváltságos.

19 L. a 2. sz. jegyzetet.

20 L. a 6. sz. jegyzetet.

21 L. a 8. sz. jegyzetet.

22 Egyszerű.

23 L. a 8. sz. jegyzetet.

24 L. a 11. sz. jegyzetet.

25 Közösség, község.

26 Megbízható.

27 L. a 6. sz. jegyzetet.

28 L. a 11. sz. jegyzetet.

29 Nyilvánosság.

30 Nyugtatónyozás.

lészen; úgy mindazáltal, hogy az említett Budai Polgárok mindenik részért, mely a Budai Újságban meg nem nevezve, vagy hibásan volna ki-téve, kezesek leendenek. Kineknek tehát szabad akarattján áll, hogy akármelyiknél ezen öt Polgárok közül az aláírást, és az ígért résznek be-fizetését meg-tehesse. Tsak minden akadályok el-mellőzésének okáért kérjük, hogy ha egy Társaságtúl, Gremiumtúl³¹, Tzéhtül, Communitástúl³², vagy talán egy Dicasteriumtúl³³ egynéhány embernek tartása fel-vállaltatna, az egyes személyekre esendő részeknek beszedését maga a Társaság, Gremium³⁴ s a t. vigye végbe, és hogy a subscriptió³⁵ tsak a Társaság, Tzéh s a t. nevében ennyi vagy annyi emberért tétessen, az egész in corpore³⁶ alá-írtt summa pedig fertályesztendőnkint³⁷ előre le-fizettessen; holott azonban mindenik efféle Társaságnak szabad tetszésében áll, az Individuumokot³⁸ részeikkel együtt meg-nevezni, hogy azután az Újságokban fertály-esztendőnkint, a mint kívánatlik, vagy nevezet szerint vagy pedig az általlyában tett alá-írás szerint, az egész summa, a Magyar Alá-íróknak közönséges dütsösségére, ösméretessé tétessen.

Azoknak könnyebbségére tovább, kik Szabad Királyi Buda várassátúl távulabb laknak, és buzgó Hazafiak gyanánt e szabad hadi Karnak tartására magokat aló írni, és önnkint való segedelmeiket fertályesztendőnkint be-küldeni akarnák, a Budai Magistrátustúl³⁹ valamennyi Szabad Királyi vagy Privilegyiált⁴⁰, és nagyobb Mező Városoknak Magistrátussaihoz barátságos kérelem menend, hogy e köz jónak elő-mozdítására és a Hazának dütsösségére tzélozó, és Ó FELSÉGÉTÜL, LEGKEGYELMESEBB URUNKTÜL, helybe-hagyatott ügyekezetet, részeikrül is segítő kezekkel támogatni, mind azoktúl, kik nállok magokat önnkint való segedelmekre alá-írni akarják, vagy magok, vagy erre ki-rendeltt egy vagy több buzgó és tehetős Polgárok által, az aláírást, és az ígértt summát fel-venni; azután fertályesztendőnkint⁴¹, míg a Frantziák ellen való hadakozás tart, az ennyi időre jövő részt be-szedni, és a legközelebb Tsászári Királyi Aerialis Cassánál⁴² erga quietantiam⁴³ le-tenni, az Alá-írttaknak nevezet szerint való Tüntetőjét⁴⁴ pedig a most említett quietantiával⁴⁵ egygyütt a Budai Magistrátusnak⁴⁶, a most folyó esztendőbéli Juliusnak azután pedig minden fertályesztendőnek vége előtt, terhelés nélkül be-küldeni ne terheltesenek. Holott azután a Budai Magistrátus a valóban megtörténtt kézbe szolgáltatásrül viszontagtbéli tudósítását az első Postával meg-teendí, az alá-írtt summáknak Tüntetőjét⁴⁷ pedig, a meg-tett fizetésrül való quietantiával⁴⁸ egygyütt a fellyebb meg-nevezett hiteles Polgároknak kezébe adandgya a végre, hogy a Tüntetők a be-küldő Magistrátusoknak és a nemes szívű Alá-írttaknak dütsösségére, a Budai Újságok által közönségesen ösméretesekké tétessenek, és a többi subscriptionalis Listákkal⁴⁹ egygyütt Ó FELSÉGÉNEK saját kezéibe mély alázatossággal által-szolgáltassanak.

Az alá-írtt számnak tartása a most folyó 1793. esztendőnek 1. Augustusával kezdődik. Minden nemes gondolkozású és igaz hazafiusággal buzgó Magyar Polgár tehát, a ki abban részesülni akar, arra kéretik, hogy az alá-írást a fertály-esztendőbéli Résznek le-fizetésével egygyütt leg-fellyebb a mostani esztendőbéli Júliusnak 25dik napjáig meg-tegye; valamint hogy jövendőben is a következő fertály-esztendőbéli fizetés iránt az előbbeni fertály-esztendőnek harmadik hónapja elején nyilvánvaló emlékeztetés fog tétetni.

Végtére, mivel nints okunk, a Magyar nemes szokás szerint tett Alá-írásokhoz bizodalmatlansággal viseltetni, és mivel ezen Alá-írások, valamint akármely önnkint való hazafíu segedelmek, minden tekintetre nézve bármiféle erőltetéstül menttek és szabadok; ellenben pedig minden buzgó Magyar Hazafiaknak dütsősége azt hozza magával, hogy az egyszer fel-vállaltt szabad hadi Karnak önnkint ajánlott segedelmek által való tartását mindaddig folytassák, míg a frantzia hadakozás tart; a Magyar nemes-lelkűség minden bizonnal kezes a felül, hogy az egyszer meg-tett Alá-írás minden buzgó Hazafi előtt szent maradand; sőt nem ok nélkül lehet reményleni, hogy, ha egyik vagy másik, a halál vagy egyébféle esetek által, az alá-írtt résznek be-fizetésétül meg-akadályoztatna, legottan lesznek hasonló gondolkozásúak, a kik az efféle fogyatkozást ki-pótollyák.

31 Testület.

32 L. a 25. sz. jegyzetet.

33 Kormányzék.

34 L. a 31. sz. jegyzetet.

35 L. a 6. sz. jegyzetet.

36 Testületileg.

37 L. a 11. sz. jegyzetet.

38 Egyének.

39 Hatóság.

40 L. a 18. sz. jegyzetet.

41 L. a 11. sz. jegyzetet.

42 Kincstári pénztár.

43 Nyugta ellenében.

44 Kimutatás.

45 Nyugta.

46 L. a 39. sz. jegyzetet.

47 L. a 44. sz. jegyzetet.

48 L. a 45. sz. jegyzetet.

49 Aláírt lista.

Egy subscriptionalis Listának Példázattya.
N. János, polgári Kereskedőnek N. Várossában,
vagy
Szabad Királyi N. Város Magistrátussának
Alá-írása.

Az Alá-író Uraknak nevei	A tartandó emberek		Fertály-esztendőbéli rész	
	egész	rész	fl.	xr. ⁵⁰
N. Ferentz, polgári Patikás	1	—	25	—
N. János polgári Szűts	—	1/2	12	30
N. Ignátz, polgári Szabó	—	1/4	6	15
N. József, polgári Sarkantyús	—	1/8	3	7
A Mészáros-tzéh	2	—	50	—
Az N. béli Közönség	3	—	75	—
Fel-vállaltatnak azonkívül három, öt, vagy hat nyoltzad részek is, mellyeket a számvetés által meg kell egyszersmind határozni.				

1. Egy Alá-írásnak Példázattya, egy szabad hadi Karnak önnkint ajánlandó segedelmek által való tartására.

Én N. N. sub Nr. N. lakos, magamra vállalom 1. embernek ki-tartását, míg a hadakozás tart, fertály-esztendőnkint előre fizetvén 25. fl.

N. N.

2. Ugyan-annak Példázattya egy Tzéhre.

Az N. Mesterségnek polgári Tzéhe szabad akarattábúl magára vállal, míg a hadakozás tart, négy embert, fertály-esztendőnkint előre fizetvén. ... 100 fl.

N. N.

Az N. Mesterségnek Tzéhe

Itt, ha tetszik, fertály-esztendőnkint fel lehet jegyezni:

Ehhez adott N. N. fél embert, fertály-esztendőbéli summában, melly tesz 12 fl. 30. xr.
 N. N. 1/4 embert; fertály-esztendőnkint: 6 fl. 15. xr.
 N. N. 1/8 embert; fertály-esztendőnkint: 3. fl. 7 1/2 xr.

3. Ugyan-annak Példázattya egy Várasbéli Közönségre nézve. Az N. N. Közönség magára vállal esztendőnkint, míg a hadakozás tart, egy embert; tartását 100. forinttal vévén, és fertály-esztendőnkint előre fizetvén 25. fl.

Vagy fél embert, 50. forintyával; fertály-esztendőnkint előre be-fizetvén 12. fl. 30. xr.

N. N.

A Várasnak Közönsége.

Mivel pedig egy nagyobb Társaságnál az egy embernek tartása három-század és még több részekre is fel-oszthatók, és így a három-száz Részesülőknek egyikére fertály-esztendőnkint 5. Krajtzárok juthatnak; az ilyen esetben tsak a Társaságnak vagy Helységnek neve a ki-rendeltt időre jövő summával együtt jegyeztetik fel. Szabad akarattára hagyatik mindazáltal az efféle Társaságnak, hogy a fertály-esztendőnkint való be-fizetésnél mind azoknak Consignatíóját⁵¹, a kik öszve segítenek, a summákkal együtt, melly reájok esik, nevezet szerint be-küldgye, hogy a Fő subsriptionális Tüntetőkkal⁵² együtt Advolutum⁵³ gyanánt Ó FELSÉGÉ-NEK, legkegyelmesebb Urunknak saját kezébe szolgáltatasson.

Budán. Májusnak 30dik napján 1793.

Egynéhány nevezetlen Buzgó Lakosí Szabad
Királyi Buda Fő Várassának.

51 Jegyzék.

52 Aláírt kimutatás.

53 Melléklet.